

ANDRZEJ SARAMONOWICZ

TESTOSTERON

Testosteron, 2002

hormonaalne komöödia kahes vaatuses

Tõlkija Margus Alver

Maailma esietendus 22. juunil 2002

Teatr Montownias Varssavis

Esietendus 4. oktoobril 2008 Endla Teatri Suures saalis

lavastaja
kunstnik
valguskujundaja
muusikaline kujundaja

ENN KEERD
SILVER VAHTRE
JAAN LAUR
FELIKS KÜTT

etenduse juht
valgusmeister
helimeister
kostümeerija
grimeerijad

ANU HÖVEL
JAAN LAUR
JANEK VLASSOV
KAIRI ÕISMA
IVI SMELJANSKI
SIRLE TEEÄÄR
KARINA PAJUNURM

osades

Kornel, 30-aastane,
peigmees, ornitoloog

SANDER REBANE

Stavros, 54-aastane,
peigmehe isa

RAIVO RÜÜTEL

Janis, 30-aastane,
peigmehe vend, jurist

VELJO REINIK

Sitikas, 31-aastane,
peigmehe sõber, mikrobioloog

AGO ANDERSON

Tytus, 33-aastane, kelner

SEPO SEEMAN

Tretyn, 29-aastane, *copywriter*

TAMBET SELING

Pähklimees, 34-aastane,
trummar

LAURI MÄESEPP

Algses koosseisus oli Korneli osas Jaanus Mehikas (2008-2014), Pähklimeest mängis Lauri Kink (2008-2014).

ANDRZEJ SARAMONOWICZ

Andrzej Saramonowicz (sündinud 1965) on Poola dramaturg, stsenaarist, režissöör ja produtsent. Ta on hariduselt ajaloolane ning töötas aastaid filmikriitiku ja toimetajana ühes Poola suurimas päevalehes. Saramonowiczi näidend „Testosteroon” troonib 2002. aastast saadik mitte üksnes Poola, vaid ka Slovakkia, Tšehhi ja Bulgaaria teatrite lavadel. Valmimas on Austria, Leedu ja Türgi lavaversioon. Tema kaks viimast filmi „Testosteroon” („*Testosteron*”, 2007) ja „Ladies” („*Lejdis*”, 2008) on purustanud vaatajate arvu rekordid ning neis filmides kõlavad väljendid on jäädavalt kodunenud ja käibele läinud tänapäeva poola kõnekeeles.

Oma filmikarjääri alustas Saramonowicz filmiga „Naljaga pooleks” („*Półserio*”, 2000), mille aluseks olid tema enda varem kirjutatud stseenikesed samanimelise kultuuriprogrammi jaoks. Filmist kujunes 2000. aastal XXV Gdynia mängufilmifestivalil tõeline sensatsioon. Lisaks paljudele muudele auhindadele pälvis ta žürieriauhinna stsenaariumi eest.

Filmi „Keha” („*Ciało*”, 2003), mille stsenaaristiks ning kaasrežissööriks Saramonowicz oli ning mis on hullumeelne lugu kahest sõbrast, kes üritavad uskumatult tülikast laibast lahti saada. Ajakiri Film kuulutas selle parimaks 2003. aastal valminud Poola filmiks.

Tema samanimelise näidendi põhjal valminud film „Testosteroon” aga sai 2007. aastal XXXII Gdynia mängufilmifestivalil Merevaiklõvid (*Bursztynowe Lwy* – kõnealuse festivali auhind, nagu Berliini Kuldkaru või Veneetsia Kuldlõvi) arvukaima vaatajaskonnaga filmi kategoorias – kinodes oli seda vaatamas käinud 1,4 miljonit inimest. Andrzej Saramonowiczi järgmine film „Ladies” kogus kinodes üle 2,5 miljoni vaataja ning on kõige populaarsem pärast 1989. aastat valminud Poola komöödia.

Teatrisse sattus Saramonowicz osaliselt „tänu” sellele, et ta oli filmitööstuses pettunud, osaliselt aga puhtjuhuslikult. Ta oli juba ammu saanud sõbraks Varssavi sõltumatu teatritrupi Montownia näitlejatega. Need noored näitlejad otsisid 2000. aastal pärast paari ebaõnnestunud esietendust materjali uueks lavastuseks. „Ma rääkisin Rafał Rutkowskile Teatr Montowniast, et mul on idee teha film meestest, kes istuvad ja räägivad omavahel naistest. Äkki ma teadvustasin endale, et ma võin teatris katsetada, kas see idee on teostatav.”

Näitlejatele tundus see mõte suurepärane ja Saramonowicz asus kirjutama. Ülesande tegi lihtsamaks see, et ta kirjutas konkreetsetele näitlejatele. Oma tähendus oli ka sellel, et osa näitlejate endi elus toimusid muutused: ühel sündis laps, teine läks kauaegsest elukaaslasest lahku, kolmas kavatses teist korda abielluda. Seetõttu oli töö lavastusega isiklikku laadi.

Andrzej Saramonowicz on ise „Testosterooni” kirjutamise tagamaade kohta öelnud: „Minu jaoks on kõige tähtsam jutustada mingi lugu. Teater, kino või televisioon on üksnes vahendid, mille abil tahe-

takse vaatajatega suhelda. Kui oma lugu jutustades õnnestub mul vaatajat lõbustada või liigutada ning kui ma olen suuteline lisaks pelgale meelelahutusele talle ka midagi sügavamat edasi andma, siis olen ma oma ülesandega edukalt toime tulnud. Ma tean üht: vaatajal ei tohi igav hakata. Ja samuti pean ma ise olema teadlik, miks ja mille nimel ma vaataja aega ja tähelepanu „röövin“. Minu jaoks on kõige olulisem sõnumi mõte. Elementaarseim küsimus, millele iga looja peab oskama vastata, on seega „mida jutustada?“, mitte „kuidas jutustada?“. Ma kirjutasin komöödia, aga ma tahtsin tegelikult rääkida hoopis tõsisest asjast: sellest, kui raske on mehel inimene olla. Sellest, kui raske on esile tuua vaimseid väärtusi, kui sinu käitumise määravad kindlaks bioloogilised mehhanismid. Mehe seksuaalsust võib võrrelda MTV-ga, mida ei ole võimalik välja lülitada. Esimene, teine ja kolmas videoklipp tunduvad värvilised ja mõnusad, aga kui sa oled neid juba mõniteist tundi vaadanud, siis teeksid sa ükskõik mida selle nimel, et millegi muuga tegelda – tähti vaadata, filosoferida, und näha. Meestega on täpselt samamoodi: hoolimata tohututest jõupingutustest keha ja vaimu stiihia vahelise hapra tasakaalu säilitamise nimel, piisab ühestainsast veetlevast naisest, et kogu see tasakaal uppi keerata. Mees ei saa oma sugutungi väsitavat mehhanismi välja lülitada. Ma oleksin muidugi võinud sellest kirjutada „täie tõsidusega“, aga komöödia tundus mulle parima vormina. „Testosteroon“ kirjutasin ma ka selle pärast, et inimestel hea olla oleks. Kui vaatajatel kaheks tunniks tuju paremaks läheb, siis on see juba hea, kui kolmeks tunniks, siis väga hea, kui aga viieks päevaks, siis lihtsalt suurepärane. Midagi paremat ma ei oskagi tahta.”

Komöödia esietendus 2002. aasta keskel langes kokku Eve Ensleri „Vagiina monoloogide“ (provokatsiooniline näidend naiste suhtumisest omaenda kehasse)

esmalavastusega Poolas. „Testosteroon“ võeti vastu kui salakaval mehelikkuse manifest. Saramonowicz näitas meest inimesena, kusjuures olustikulist provokatsioonilisust mahendas irooniline huumor. See oligi komöödia edu pandiks: ainuüksi esimese hooaja jooksul mängiti seda sada korda kolmekümne tuhandele vaatajale.

Hiljem liikus Saramonowicz meestemaailma juurest naistemaailma juurde filmis „Ladies“. Seal käsitleb ta nelja noore naise seiklusi armastuse ja füüsilise kire, lootuste ja pettumuste teel.

Andrzej Saramonowiczi teine näidend „2. mai“ („2 maja“), satiir Poola lähimineviku ainetel, jõudis Varssavis Teatr Narodowy lavale 2004. aastal.

Kaader filmist „Testosteroon“.

TESTOSTEROON

Mis teeb mehest mehe, kusjuures juba enne sündimist? Mitte sugugi see, mida teie mõtlesite. Kõik – või peaaegu kõik – on üheainsa hormooni otsustada. Nii musklid, seksuaalsus kui ka karjäär on tema võimuses. On olemas mitmeid meessuguhormoone – androgeene, peamine neist on aga testosteroon. Sarnaselt dirigendile, juhatab see paljude organismi süsteemide tööd, mõjutab isegi loominguilisust, mõtteviisi, intellekti, energiat ning käitumisstiili. Rääkimata juba selle mõjust mehe tervisele ning tema eluea pikkusele.

Ajuripatsi hormoonid suurendavad murdeas meessuguhormooni eritamist ja tänu sellele tekivad organismis füüsilised muutused: häälemurre, karvakasv, nahk muutub paksemaks, luude pikemaks kasvamine lõpeb, lisandub luu- ja lihasmassi, sugu-elundid kasvavad suuremaks ja munandid hakkavad tootma spermat.

Meessuguhormoon mõjutab libiidot, tekitades suguiha, kuid see hormoon aitab ka tähelepanu kontsentreerida, mälu parandada ning mõjutab ka veresoonkonda, rasva ainevahetust ja luutihedust. Testosterooni nimetatakse ka „edukuse hormooniks“. Kõrge testosteroonitasemega mehed püüavad initsiatiivi haarata ning teisi oma tahtele allutada. Nad väljendavad otsustavalt oma arvamust ja ka viha, nad on energilised ja küllaltki edukad.

Ameerika professor James Dubbs uuris 5000 Vietnami sõja veterani ning selgitas välja, et soov iga hinna eest kuulsaks saada on iseloomulik kõrge testosteroonitasemega, kuid madala haridustaseme ja sissetulekuga meestele. Professor tegi ka kindlaks, et „ekstravertsete“ elukutsete esindajatel – näitlejatel, jalgpalluritel, advokaatidel – on testosteroonitase kõrgem kui näiteks kirikutegelastel. Nii mõjutab kõikvõimas hormoon praktiliselt igat eluaspekti.

Ema 23. rasedusnädalaks on testosterooni tase tulevastel poistel 5-6 korda kõrgem kui tüdrukutel, kuigi

seejärel alaneb. Selleks ajaks lõpeb praktiliselt kõikide elundite ja süsteemide areng, millele testosteroon mõju avaldab. Veel ühte tõusu täheldatakse kohe pärast sündi ja ka sugulise küpsemise ajal.

Pärast 35. eluaastat asub „testosteroonivabrik“ seoses andropausiga (meeste menopaus) oma tegevust koomale tõmbama. Ometi eksisteerivad faktorid, mis on võimelised selle tähtsa meessuguhormooni kogust mõjutama sõltumata mehe east.

Testosterooni taset langetab lihastoidust keeldumine (taimetoidus puudub kolesterool, ilma milleta ei saa hormooni toota) – muidugi ei tee paastumine mehest veel eunuhhi, kuid pikaajaline range toimetoid alandab agressiivsust, samas ka sugutungit.

Põhjapool elavatel rahvastel pole just eriti vedanud. Päikesekiired stimuleerivad meessuguhormoonide tootmist. Seetõttu tunnetab inimene kuurortides seksuaalsuse tõusu ning lõunamaa inimesi peetakse kõige kuumemateks armastajateks – siin tormitseb testosteroon.

Alkohol on testosteroonile tõeline mürk. Üheaegselt alkoholitaseme tõusuga veres alaneb testosterooni hulk. Eriti liialdamisel õllega, mis on rikas füto-östrogeenide poolest. Alkoholi tarbimine sellises koguses, mis kutsub esile pohmelli, alandab testosterooni taset 10-12 tunni jooksul 20% võrra.

Pikaajaline munandite ülekuumenemine võib muuta mehe mõneks ajaks steriilseks. Itaalia teadlased on kindlaks teinud, et mehed, kes kannavad elastset sünteetilisest pesu, on kaks korda sagedamini viljatud. Liibuvate teksaste eelistajate seas esineb viljatust 1,5 korda rohkem. Kuna testosterooni ja sperma tootmine on omavahel tihedalt seotud, siis võib kinnitada, et „bokserid“ on tõelise mehe valik.

Testosterooni taset aga aitavad tõsta seks, füüsiline aktiivsus (eriti kasulikud on energiline kõnd, ujumine, golf) ning üldstimuleerivad vahendid, mis on küll mõningase riskiga seotud. Mis aga puutub austerisse ja teistesse afrodisiaakumidesse, siis testosterooni toodangule need kahjuks ei mõju.

MEHED ON MARSILT JA NAISED ON VEENUSELT

Naised tunnevad ennast kõige õnnetumalt siis, kui neid valdab masendus, et nad peavad üksinda kõikide eest rabama, aga nende eest ei hoolitse keegi. Tunne, nagu vastutaksid üksnes nemad enda ja teiste eest, kujuneb naistes depressiooniallikaks.

Otsekui saatuse iroonia tõttu on meestega kõik vastupidi. Mees tunneb ennast hästi just siis, kui ta peab enda eest vastutama. Ja kui ta tajub, et suudab ka kellegi teise heaks midagi ära teha, siis valdab teda veelgi meeldivam enesetunne. Mida rohkem teised teda vajavad, seda paremini ta ennast tunneb.

Meestele meeldib kogeda, et nad on väga abivalmid ja meeste peamine depressiooni põhjus peitub tundes, et neid pole kellelegi vaja. Kui mees töötuks jääb või ei suuda endale mingit tegevust leida, siis langeb ta üha sügavamasse masendusse. Meest tabab depressioon ka siis, kui ta veendub, et tema pakutavat pole kellelegi tarvis. Just sellepärast peavad mehed tunnustust nii oluliseks. Kui mees tunneb ennast vajalikuna, siis tema eneseusaldus ja eesmärgitunnetus kasvavad. Ta hakkab otsekui iseenesest suuremat vastutust tajuma.

Kui mees tunneb ennast vajatavat, siis võib ta oma parimast küljest avaneda. Naine ei suuda vaistlikult mõista, kui oluline see mehele on. Kindlasti vajab nainegi tunnustust, ent ta ei taipu, et mehed saavad oma vajalikkusest aru alles siis, kui nad on kordasaadetu eest tunnustust pälvinud. Ilma tunnustuseta kipub mehe sihikindlus närbuma.

Kui mees ei tunne, et ta suudab edukalt enda ja teiste eest hoolitseda, siis langeb ta depressiooni. Seda mehes uhkavat masenduseallikat mõistes on kergem mõista, miks mees vajab naist. Loetlegem mõningaid mehe vajadusi.

Ta vajab, et keegi märkaks tema jõupingutusi ning tunnustaks tehtut.

Ta vajab, et keegi jagaks tema saavutusi.

Ta vajab kedagi, kes annaks talle võimaluse naise vajadusi rahuldada.

Ta vajab kedagi, kes peaks temast lugu just sellisena, nagu ta on.

Ta vajab kedagi, kes aitaks tal ennast avada.

Ta vajab kedagi, kes usaldaks teda ning laseks enda eest hoolitseda.

Ta vajab kedagi, kes innustaks teda endast parimat andma.

Ta vajab kedagi, kellele ta väga meeldiks.

Ta vajab kedagi, kes oleks temaga väga rahul ning osutaks talle hellust.

Ta vajab kedagi, kes võtaks tema plaane ja ettepanekuid kuulda.

Ta vajab kedagi, kes imetleks teda selle eest, mis ta on juba korda saatnud või püüdnud teha.

Ta vajab kedagi, kes andestaks talle tema vead.

Ta vajab kedagi, kes tunnustaks ja hindaks tema parimaid iseloomujooni, nagu seda on rahulikkus, jõud, üllameelsus, lahkus, pühendumus, usaldusvärsus, sihikindlus, kaastunne, julgus, tarkus, huumorimeel ja lustlik olek.

Lihtsamalt öeldes, mees vajab tööd ja naine vajab kedagi, kes töö ära teeks. Meil on erinevad vajadused, kuid me täiendame suurepäraselt teineteist. Me sobime ideaalselt kokku. Selline arusaamine kingib meile mõistmise, mis on meestele ja naistele kõige olulisem, ning selgitab, miks romantilistel kombetalitustel on nii oluline tähtsus. Romantilised rituaalid lasevad meestel kogeda, et neid vajatakse, naistele aga võimaluse saadut meeldivalt vastu võtta.

*Tõlge John Gray teosest „Marss ja Veenus kohtuvad“
Matti Piirimaa*

John Gray (s 1951, USA eneseabiraamatute autor) usub, et mehed ja naised on oma bioloogialt ja psühholoogialt täiesti erinevad ning harmoonia sugude vahel saavutatakse mitte nende erinevuste kustutamise, vaid tunnistamise ja leppimise abil. Teda on kritiseeritud inimpsühholoogia taandamise stereotüüpidele, ent Gray raamatud on sellest hoolimata populaarsed ja suhteõpikute kasutusel üle maailma.

Anu Jürissoni intervjuu
(Pärnu Postimees, 4. oktoober 2018)

„Testosteroon“ Endlas ei näita vaibumise märke

Mees olla pole sugugi kerge üheski maailmanurgas ja on küsimuste küsimus, mis siis inimesi lõpuks suhtemaailmas juhib: kas mõistus, tunded või hoopis bioloogia? Hormonaalne komöödia „Testosteroon“ on haruldaselt kaua Pärnu Endla teatri repertuaaris vastu pidanud. „Neli kuud mu elust,“ arvutas Ago Anderson kümne aastaga laval oldud aja kokku.

Näitlejate Tambet Selingu, Ago Andersoni, Veljo Reiniku, Lauri Kingi ja Sander Rebasega kentsakaid seiku meenutades koputab lavastaja Enn Keerd mulle südamele, et kogu sellest jutust vaid roppenamine kõlama ei jääks. Ent vandumiseta oleks üks meestest rääkiv lugu ebareaalne.

Andrzej Saramonowiczi komöödia luhtunud pulma järgest peost, kus altari ees mahajäetud peigmeest toetavate meeste koosistumine kujuneb toostide, kakluste, diskussioonide, šokeerivate avastuste ja südamepuistamise seeriaks, naudib siin samasugust menu kui Poolas.

„Vaata see on ajalooline tõde, et kui ma selle tõlke kätte sain, lugesin: kui hea ja vaimukas! Aga siis tulid need teatud kohad ... Mõtlesin: kurat, ma ikka ei julge! Rüüpasin natuke viskit ja lugesin uuesti läbi. Ah, mis siis on, naljakas ja tore! Siis läks natuke aega mööda. Ma loen uuesti! Ei tea, mitu korda nii tegin, kuid sõber alkohol aitas lõpuks ikkagi välja,“ meenutab lavastaja Enn Keerd kahtlusi, kas Eesti publik selle teksti vastu võtab. Et lavastust mängitakse veel kümme aastat hiljemgi, ei osanud ta uneski näha.

Enn Keerd, teie kartused pole tõeks osutunud. Rahvas on selle lavastuse enneolematult hästi vastu võtnud.

Kontekstis ja teatud keskkonnas, kui situatsioon nõuab seda ja see on ka vaimukas, on roppus keele loomulik osa. Aga väike hirm oli ikka: mine tea, kuidas publik reageerib. Äkki mõni väga õrn hing saab solvatud? Ja teine asi, mis kõhkluksi tekitas, oli alastivõtmine korra, kui mehed oma riistvara hakkavad võrdlema. Peaproovis enne esietendust olid kõik kohmetud. Leppisime kokku, et kõik toimub välkkiirelt ja sekund on juba palju. Valgus maha ja valgus peale, et ainult nähtaks mingeid kontuure ja keegi jumala eest ei hakkaks elus võrdlema.

Minu kõige suurem, esimene naljakas ehmatuse oli, kui läksin üle tüki aja – umbes 30 korda oli mängitud – uuesti etendust vaatama. Tuleb see koht kätte ja ma loen: 1, 2, 3, 4, 5 ... Ja kõige naljakam oli see, et needsamad mehed, kes enne häbenesid, seisid täiesti lõdvalt, särgid üleval. Kõik olid nii ära harjunud sellega. Pärast läksin tegin peapesu valgustajale, kes ütles, et helitehnik ei andnud märku.

Näitetrupp
9. veebruaril 2019
enne „Testosterooni“
128. etenduse algust.

Anderson: Me mõtlesime, et see oli lavastaja soov. Vaat mis välja tuleb kümne aasta pärast. (Kõik naeravad, A. J.)

Kas te ei peljanud, et keegi võib teie kunsti nimel tehtud ohverdusi kurjasti kasutada?

Anderson: Kui tükk välja tuli, ei olnud veel Facebooki.

Rebane: Vaat see on nüüd küll hea point. (Naerab.)

Anderson: Mingid moblad olid, aga nutitelefone ka ei olnud. Kasutasime laval kassettdiktofoni ja mul oli algul selline tekst, et helistasin telefoniautomaadist oma naisele, kes mu maha jättis.

Kink: Alguses võeti teemaks küll, et vaata, kuidas nad seal laval räägivad! Ja siis võis tekkida selline mulje, et tükk ongi sellest, kuidas inimesed ropendavad. Aga me räägime absoluutselt muust asjast. Jeesus Kristus, mehed saunas räägivadki niimoodi! Ja et see selles tükis on olemas, on kohutavalt lahe. Praegu püütakse igalt poolt kõike sellist välja kärpida, arvatakse, et sa oled mühakas, kui vandesõnu kasutad. Minu arust põhimõtteliselt vahel ongi vaja ropendada.

Anderson: Ma tahaks öelda ka, et minu tegelane ei ropenda. (Kõik naeravad, A. J.)

Keerd: Kui originaalis oli "sittumine", muutis Ago selle ära: „Ta läks kakale“.

Seling: Üks tegelastest suitsetab laval kogu aeg ja seegi oli probleem mingi aeg. Teatrile saadeti lausa kurje kirju.

Keerd: Kord sain kõne, et mees publiku hulgast tuli ütleva, et ta katkestab etenduse, kui me suitsetamist ei lõpeta.

Kink: Me tükk aega mõtlesime vaheajal, kuidas edasi minna. Kuidas sa järsku teises vaatuses ei suitseta? Asi lahenes nii, et suitsetasin rahulikult edasi ja kogu lugu. Aga edasi oli nõme mängida, sest ma ei teadnud, mis saab. Aga jumal tänatud, kõik läks okeilt.

Publiku rõkatuste järgi tundub selle lavastuse teine legendaarne stseen olevat see, kus Tytus (Sepo Seeman) Sitikale (Ago Anderson) ette näitab, kuidas naist ära rääkida.

Reinik: See stseen on aastatega kasvanud järjest pikemaks.

Anderson: See areneb, jaa. Loodame, et saame kümme aastat veel mängida, et näha, kuhu me jõuame sellega. Minu hea kolleeg Sepo hakkab seal mõnulema minu vör-

gutamisega. Ja mis seal salata, eks see armumine ole ikka päriselt. (Kõik naeravad, A. J.)

Keerd: Au poistele! Nad ei ole kunagi läinud üle hea-halva maitse piiri. Alati on naljakas, alati on huvitav vaadata.

Teil endalgi on vist raske selle etenduse ajal naeru kinni hoida.

Keerd: Sihuke stiil on hakanud loksama Eesti teatris, et teeme laval nalja ja eksime nimme. Tegelikult see ei ole väga okei. Aga on olnud situatsioone küll, kus ma olen saalis olnud ja mingi tekst on läinud sassi. Agol ei tulnud kord tekst kuidagi meelde ja ma ehmatasin ära. Olukord oli nii lootusetu, et lõpuks hakkas tööpoolest juba naljakas. Siis ta ütles midagi taolist, et „rääkige teie ka midagi!“. Ja siis juba naeris rahvas ja naersid nad ise.

Reinik: Ta pidi ütleva: „Räägi meile vikerindigolinnust“, aga seda talt ei tulnud. Ma pakkusin välja: „Aga räägime lindudest või midagi!“. Selle peale Ago ütles: „Kägu!“ Ja sinna see jäi.

Kink: Mina olin lava kõrval pikali maas ja naerust kõveras. Aga lõpuks ikka ukerdati välja.

Kas publiku seas naeravad mehed naistest rohkem?

Keerd: Mulle tundub, et hoopis naised kilkavad rohkem. Aga mehi on mingid asjad puudutanud seal küll. (Kirjeldab, kuidas tegelase kurb monoloog oma suhetest naistega tõi publikus istunud tuttavale mehele pisara silma, A. J.)

On see lavastus teile endale niisama pull või tähendab „Testosteroon“ midagi rohkematki?

Reinik: Ei noh, kõigis neis juttudes seal on mingi töötera sees. Ikka mõtled: oot, aga võib-olla see ongi nii. See on küllaltki populaarteaduslik lugu oma aspektides.

Keerd: Saramonowicz kirjutas selle teksti vastureaktsiooniks, kuna feminism tuli nii jõuliselt peale. Ja meil endalgi oli alguses sihuke tunne, et ajame mingisugust meesteasja. Naljakas on ta eelkõige loomulikult – sel põhjusel sai see üldse ette võetud.

Kuluvad need tööterad oma eluski marjaks ära?

Anderson: Sellele tekstile saabki toetuda läbi elu. Päris tõsiselt. (Kõik naeravad, A. J.)

Ma ükskord proovisin, ärkasin hommikul üles ja mõtlesin, et terve päev räägin ainult „Testosteroon!“ tekstiga – mitte ainult enda tegelase, aga teistegi lausetega, mis meelde tulevad. Ja täiesti vabalt saab hakkama, terve päeva asjad aetud. Seal on kõik laused, mida me igapäevaelus kasutame, kirja pandud ja ära kasutatud.

Kas on väga raske nalja teha, kui endal on mõnikord enne etendust hoopis teine meeleolu?

Anderson: Enne etendust on Tambetil tihti väga halb tuju. Istub nurgas ja poriseb ainult, aga laval saab kohe alguses kõvasti peksa ja on teine inimene kohe.

Seling: Nii kui valgus süttib, eesriie avaneb, oled rollis.

Veljo Reinik, teie olete Endla püsitrupist juba ammu läinud. See lavastus aga seob teid jätkuvalt selle kohaga.

Reinik: Absoluutselt. Jälle tuled, saad sõpradega kokku, mängid tükki – alati on tore.

Kink: Mitu päeva sul läheb tavaliselt selle etenduse peale?

Reinik: Poolteist. Tulen kohale. Ja siis, kui on sõpradega tükk ära mängitud, võib ju veel vestelda, õlleklaasi taga näiteks.

Ühesõnaga, teil läheb kogu see värk edasi pärast?

Anderson: See tihtilugu algab juba etenduse ajal tegelikult. (Kogu seltskond naerab, A. J.) Kuna meil on pulmalaud, on seda etendust väga tore teha: saame ka kõhu täis süüa. Ei ole väga harv juhus, kui seal mõnes viinapudelis ei olegi vett sees. See on klassikaline näitlejate nali, et viinapudelisse pannaksegi viina. Ja alati üllatud: ohoh, jälle!

Seling: Seda on ka alati tore vaadata, kuidas Veljo tuleb kaugelt – Tallinnast või Keilast – ja tõstab omale kõige suurema kartulisalatipüramiidi ette. Ja siis mina võtan võib-olla selle ühe singirulli või pool täidetud muna.

Kümme aastat on nii pikk aeg, et osa näitlejaid on vahetunud. On veel midagi muutunud?

Anderson: Minul isiklikult on teised kingad, lihtsalt on ära kulunud. Aga siin aeg-ajalt keegi ikka võtab kõvasti alla ja muidugi kostüümid tõmbuvad pesus kokku, siis on jälle uusi riideid vaja.

Rebane: Minul oli eriti tore siis, kui ma neli aastat tagasi Jaanus Mehikase (peigmees Kornel) välja vahetasin ja

uppusin realselt tema riietesse ära. Hakkasin ühelt maalt oma ülikonda kandma.

Reinik: Minul on selle kümne aastaga kõik soengud läbi käinud. Olen olnud kiilakas, üle õlgade juustega ja mingi aeg oli Mäesepa Lauril väga keeruline seda juuste järgi kirjeldada, mihuke mees Korneli välja tassis. Kui ma kiilakas olin, ütles ta ükskord ikka: „Seitliga tüüp.“

Keegi seltskonnast: Aga kas Tambetil olid sel ajal veel juuksed?

Seling: Mul on seal repliik, kuidas Stavros (Raivo Rüütel) peksis mind ja sikutas juustest. Kasutan seda siimaani, aga nüüd, kui vaadata siia ülespoole, ei anna eriti enam sikutada midagi. Publikust tuleb see reaktsioon väga ilusasti välja.

Nii nagu juhtus „Boybandiga“, kus bändipoistest said liiga vanad mehed, „Testosterooniga“ ilmselt ei lähe. Mängite üha edasi?

Keerd: Praegu on kokku lepitud, et kui mehed tahavad, mängime.

Kink: See on lahe tegelikult, et tüüpide vanus ei olegi oluline. Kui seda mängiksid 67aastased vennad, töötaks lugu samamoodi. See oleks täitsa naljakas – mingi vanahärraste kamp, kes tõmbaks habemete ja keppidega ringi.

Keerd: See omandaks täiesti uue kvaliteedi. Vaimne dimensioon on teine. See oleks päris hea.

Anderson: Kui neli aastat veel vastu pidada, saan oma 50 aasta juubelit pidada sellega. Oleks päris tore.

Keerd: See on täiesti võimalik. Mõtled küll, kust seda publikut jätkub, aga uued põlvkonnad kasvavad peale. Kes kunagi oli 12 ega tohtinud vaatama minna, on nüüd 22aastased.

Seling: Tean oma tutvusringkonnast küll neid, kes kohal juba viiendat korda: „Oh, me tuleme ikka jälle, see on nii tore, nii tore!“

Reinik: 100. etendusel oli ju ka keegi, kes väitis, et on seitsmendat korda vaatamas.

Keegi seltskonnast: Nõrk. (Kõik naeravad, A. J.)

Ja mitmes kord teil nüüd täna öhtul tuleb?

Keerd: 122.

KASUTATUD ALLIKAD:

Autorit esindava agentuuri koduleht:
www.vanworden.pl

Roman Pawłowski eessõna näidendile „Testosteroon”
pealkirjaga „Andrzej Saramonowicz. Fatalista”
(kogumikust „Pokolenie porno i inne niesmaczne
utwory teatralne” – Warszawa, 2003), poola keelest
tõlkinud Margus Alver

Artikkel „Testosteroonist”
www.ereksioon.ee/?nodeid=183&lang=et

Artikkel „See salapärane testosteroon”
www.kodutohter.ee/arhiiv/1103/main3.html

John Gray „Marss ja Veenus kohtuvad”, Sinisukk 1998

*Täname Margus Alverit asjakohaste nõuannete ja abi
eest!*

lavastusjuht Andrus Jõhvik
pealavameister Kaido Päästel
vanem-lavameister Ando Loosaar
lavameistrid Lauri Allikas, Fred Laur, Jaan Laur,
Janek Lipponen, Sergei Peetso
dekoratsioonide valmistajad Kaido Päästel, Viljar Viik
butafoor-dekoraator Kaido Torn
tekstiilide värvija Anu Heinsalu-Diževski
kostüümiala juhataja Ester Kasenurm
kostüümide õmblejad Urve Kasenurm, Urve Enne,
Epp Mõts, Maie Laik
grimmiala juhataja Ivi Smeljanski
grimeerijad Sirle Teeäär, Karina Pajunurm
kostümeerijad Kärt Tähtse, Kairi Öisma
inspitsient-rekvisiitorid Anu Hövel, Astrid Kivila,
Silja Koppel
heliala juhataja Siim Rohtväli
helimeistrid Tarmo Jürgens, Janek Vlassov
valgusala juhataja Margus Vaigur
valgusmeistrid Kasper Jürimäe, Jaan Laur, Ivar Piteriskihh
videoala juhataja Argo Valdmaa
videomeister Elar Palmiste
muusikajuht Feliks Kütt
kommunikatsioonijuht Mari-Liis Pärn
trupijuht Aigi Veski
administraator Ain Miißberg
haldusjuht Kaido Lüll
dramaturg Anne-Ly Sova
peakunstnik Liina Unt
loominguline juht Ingomar Vihmar
teatrijuht Roland Leesment

*Kava uus trükk põhineb Triinu Ojalo koostatud ja Mall Vahtre
kujundatud 2008. aasta kaval.*

Kava koostas Anne-Ly Sova, kujundas Ilona Rääk.

*Kavas kasutatud fotode autorid Robert Palka/Van Worden
ja Danel Rinaldo.*

Plakati autor Marko Kekišev.

SA Endla Teater 108. hooaeg
Keskväljak 1, Pärnu 80010
kassa 442 0666, info 442 0667
www.endla.ee

Teatri toetajad ja koostööpartnerid:

ERR

pajõ:
TRÜKIKODA

Pärnu Postimees

CRAMO
ehitusseadmete rent

KAUBAMAJAKAS

PORTARTUR

Pärnu

Kurgu Villa

ESTONIA
Spa Hotels

PAIKRE

EPS
TERM
AS Reikiini jätk

tervis
ravispahotell

myfitness
world class gym & studios

KUKU